

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ.....	6
I FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ HÜQUQ SİSTEMİNDƏ YERİ.....	9
1.1. İnsan hüquqlarının mahiyyəti, əsas xüsusiyyətləri və inkişaf tendensiyaları.....	9
1.2. İnsan təbiəti və insan hüquqları problemi.....	10
1.3. İnsan hüquqları amili beynəlxalq və milli hüquqa yeni yanaşma meyarı kimi.....	12
1.4. Fərdin hüquq subyektliyi problemi.....	15
1.5. İnsan hüquqları və demokratiya.....	17
1.6. Qloballaşma, qlobal problemlər və insan hüquqları.....	19
1.7. İnsan hüquqları, hüquqi və sosial dövlət.....	21
1.8. İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarına hörmət prinsipinin normativ məzmunu.....	25
1.9. İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarına hörmət prinsipinin beynəlxalq hüququn digər əsas, ümumtənzim prinsipləri ilə qarşılıqlı əlaqəsi.....	29
1.10. Ermənistanın Azərbaycan Respublikasına qarşı törətdiyi beynəlxalq cinayətlər və insan hüquqları problemi.....	38
II FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİNİN MAHİYYƏTİ, ƏSAS İSTİQAMƏTLƏRİ VƏ MÜHÜM ELEMENTLƏRİ.....	46
2.1. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin mahiyyəti və əsas xüsusiyyətləri.....	46
2.2. İnsan hüquqlarının universallığı problemi.....	50
2.3. İnsan hüquqları haqqında nəzəriyyələr.....	51
2.4. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin mənbələri.....	55
2.5. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin prinsipləri.....	58
2.6. İnsan hüquqları sahəsində beynəlxalq və milli hüququn qarşılıqlı nisbət məsələləri.....	64
III FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ FORMALAŞMASI VƏ İNKİŞAF TARİXİ.....	70
3.1. İnsan hüquqlarının formalaşması və inkişaf tarixinin əsas istiqamətləri və mərhələləri.....	70
3.2. Qədim dövrdə insan hüquqları.....	71
3.3. Orta əsrlərdə insan hüquqları.....	78
3.4. Yeni dövrdə insan hüquqları.....	83
3.5. Müasir dövrdə insan hüquqları.....	89
3.6. Azərbaycanda insan hüquqlarının formalaşması və inkişaf tarixi.....	92
3.7. İnsan hüquqları və din amili.....	105
IV FƏSİL. AYRI-AYRI İNSAN HÜQUQ VƏ AZADLIQLARININ ÜMUMİ SƏCİYYƏSİ VƏ ONLARIN MÜDAFİƏSİ MƏSƏLƏLƏRİ.....	110
4.1. İnsan hüquq və azadlıqlarının ümumi səciiyyəsi və təsnifatı.....	110
4.2. Mülki hüquq və azadlıqlar.....	112
4.3. Siyasi hüquq və azadlıqlar.....	117
4.4. İqtisadi hüquqlar.....	120
4.5. Sosial hüquqlar.....	122
4.6. Mədəni hüquqlar.....	126
4.7. Prosessual hüquqlar.....	129
4.8. Yeni nəsillər hüquqları.....	132
4.9. İnsan hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılması problemi.....	133
V FƏSİL. AYRI-AYRI QRUPLARIN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ.....	139
5.1. Qadınların hüquqlarının müdafiəsi.....	139
5.2. Uşaqların hüquqlarının müdafiəsi.....	143
5.3. Gənclərin hüquqlarının müdafiəsi.....	149
5.4. Milli azlıqların hüquqlarının müdafiəsi.....	152
5.5. Əlillərin hüquqlarının müdafiəsi.....	157
5.6. Azadlıqdan məhrum etmə yurlərində insan hüquqlarının müdafiəsi.....	160

VI FƏSİL. AYRI-AYRI SAHƏLƏRDƏ İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ.....	166
6.1. İşgəncələrin qadağan edilməsi və insan hüquqları.....	166
6.2. Kəlləlik və insan alveri ilə mübarizə.....	168
6.3. Fövqəladə vəziyyət və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	174
6.4. Hərbi konfliktlər və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	179
6.5. Təhlükəsizlik və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	183
6.6. Cinayətkarlıqla mübarizə və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	187
6.7. Ətraf mühitin mühafizəsi və insan hüquqları.....	194
6.8. Miqrasiya və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	201
6.9. Dövlətlərin məsuliyyəti və insan hüquqları.....	203
VII FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ SAHƏSİNDƏ MÜHÜM BEYNƏLXALQ NORMALAR.....	207
7.1. 1948-ci il tarixli Ümumdünya İnsan hüquqları Bəyannaməsi.....	207
7.2. Mülki və siyasi hüquqlar haqqında 1966-cı il tarixli Beynəlxalq Pakt.....	210
7.3. İqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında 1966-cı il tarixli Beynəlxalq Pakt.....	213
7.4. İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında 1950-ci il tarixli Avropa Konvensiyası.....	216
VIII FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ SAHƏSİNDƏ UNİVERSAL TƏMİNAT SİSTEMLƏRİ.....	220
8.1. İnsan hüquqlarının müdafiəsində beynəlxalq təşkilatların rolu. Beynəlxalq nəzarət sisteminin mahiyyəti və əsas xüsusiyyətləri.....	220
8.2. İnsan hüquqları sahəsində BMT-nin əsas fəaliyyət istiqamətləri.....	222
8.3. İnsan hüquqları sahəsində komitələr.....	230
8.4. BMT-nin ixtisaslaşmış təsisatları və insan hüquqlarının müdafiəsi məsələləri.....	239
8.5. Beynəlxalq cinayət tribunalları və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	249
8.6. Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsi və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	251
8.7. Beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları çərçivəsində insan hüquqlarının müdafiəsi.....	253
8.8. Transmilli korporasiyalar və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	257
IX FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ SAHƏSİNDƏ REGIONAL MEXANİZMLƏR.....	259
9.1. İnsan hüquqlarının müdafiəsində Avropa Şurasının əsas fəaliyyət istiqamətləri.....	259
9.2. İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi.....	264
9.3. ATƏT və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	267
9.4. Avropa İttifaqı və insan hüquqları problemi.....	271
9.5. MDB və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	276
9.6. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin Amerikaarası sistemi.....	278
9.7. Afrika regionunda insan hüquqlarının müdafiəsi.....	280
9.8. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin Ərəb sistemi.....	283
9.9. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin Asiya sistemi.....	286
X FƏSİL. İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ SAHƏSİNDƏ MİLLİ MEXANİZMLƏR.....	288
10.1. İnsan hüquqlarının məhkəmə müdafiəsi.....	288
10.2. İnsan hüquqlarının müdafiəsində digər dövlət orqanlarının rolu və əsas fəaliyyət istiqamətləri.....	292
10.3. Ombudsman institutu - insan hüquq və azadlıqlarının milli müdafiə mexanizmi kimi.....	300
10.4. Vəkillik institutu və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	306
10.5. Bələdiyyələr və insan hüquqlarının müdafiəsi.....	314
10.6. Kütləvi informasiya vasitələri və insan hüquqlarının təminatı.....	315
XI FƏSİL. ƏHALİ PROBLEMLƏRİ VƏ İNSAN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ MƏSƏLƏLƏRİ.....	320

11.1. Müasir hüquq sistemində əhali və insan hüquqları problemlərinin qarşılıqlı əlaqəsinin xüsusiyyətləri və əsas istiqamətləri.....	320
11.2. Vətəndaşlıq məsələlərinin hüquqi tənzimlənməsinin mahiyyəti, əsas xüsusiyyətləri və mənbələri.....	321
11.2.1.Vətəndaşlıq institutunun mahiyyəti və məzmunu.....	321
11.2.2.Vətəndaşlığının əldə edilməsi.....	323
11.2.3.Vətəndaşlığa xitam verilməsi.....	326
11.2.4. İkili və çoxqat vətəndaşlıq.....	328
11.2.5.Vətəndaşlığı olmayan şəxslər.....	330
11.3. Əcnəbilərin hüquqi statusu.....	333
11.4. Qaçqınların hüquqi statusu.....	338
11.5. Əməkçi-miqrantların hüquqi statusu.....	342
11.6. Turistlərin hüquqi statusu.....	346
11.7. Diplomatik müdafiə.....	349
11.8. Sığınacaq hüququ.....	353
İSTİFADƏ VƏ TÖVSIYƏ EDİLƏN MƏNBƏLƏR.....	357
MÜƏLLİF HAQQINDA.....	371